

Gymnasium van de 21^e eeuw

Midden in de historische binnenstad van Haarlem wordt het historische pand van het Stedelijk Gymnasium gerenoveerd en verduurzaamd. Het gebouw was sterk verouderd en moest onderwijskundig ook aangepakt worden. Het resultaat wordt geweldig.

Het Stedelijk Gymnasium in het centrum van Haarlem is met zo'n achthonderdvijftig leerlingen een relatief kleine school. De sfeer is er ontspannen en veilig. Het gymnasium is op twee locaties aan het Prinsenhof in het hart van de Haarlemse binnenstad gevestigd; het rijks monumentale hoofdgebouw uit 1863 en de rijks monumentale uitbreiding uit 1925 waren niet langer geschikt voor het onderwijs van de 21e eeuw. Zowel technisch als onderwijskundig hadden de gebouwen een upgrade nodig. Schooldomein sprak met begeleider renovatie / uitbreiding Jelle Snoeks en projectmanager René van der Willigen van BOAadvies. Jelle: "We keken al jaren uit naar de renovatie van ons sterk verouderde pand aan het Prinsenhof. Dankzij extra subsidie van de gemeente Haarlem is het eindelijk gelukt. Het doel van het project was om dit historische gebouwcomplex weer geschikt te maken voor

het onderwijs van de 21e eeuw, met respect voor het verleden én met een blik op de toekomst. Het gebouw is zowel gerenoveerd als uitgebreid, na een gedeeltelijke sloop van de bestaande bouw. De grootste uitbreiding bevindt zich aan de achterzijde van het gebouw. Het bestaat uit drie bouwlagen plus een terugliggende dakverdieping. Kenmerkend is de houten draagconstructie; een prachtige techniek die we graag in het zicht houden."

LIEFDEVOL RENOVEREN

René: "Wij hebben ervaring met het liefdevol renoveren en verduurzamen van monumentale schoolgebouwen; zo ben ik bijvoorbeeld nu ook bezig met het monumentale Berlage Lyceum in Amsterdam. Bij dit soort opdrachten weet je van tevoren niet wat je tijdens het proces tegenkomt. Daarom hebben we een bureau opdracht gegeven om 3D scans van de twee gebouwen te maken, die

we vervolgens in een BIM-model hebben gezet. Daardoor kunnen we beter inschatten welke ingrepen op welke plekken nodig zijn. Verder is het ook een uitdagende klus; het Prinsenhof is een zeer binnenstedelijke locatie. Veel omringende straten zijn smal, kennen krappe bochten en zijn in principe niet aangelegd voor zwaar verkeer. Verder is de Jacobijnestraat een belangrijke fiets- en voetgangersverbinding in de binnenstad van Haarlem en blijft de tweede onderwijslocatie aan de Jacobijnestraat in bedrijf. Dat vraagt veel aandacht voor bouwlogistiek en -veiligheid, zowel in de bouwteamfase als in de uitvoeringsfase.”

OPEN, MODERN EN FLEXIBEL

Belangrijk uitgangspunt is de nieuwbouwonderdelen als één geheel te ontwerpen, zodat straks ook de 21ste eeuw herkenbaar is naast de bestaande monumenten uit de 19e en de 20ste eeuw. Het ontwerp van Brique Architecten sluit aan bij het hedendaags onderwijsconcept: meer open, modern en waar mogelijk flexibel. Nataly Wierenga: “Aan de achterzijde van de school hebben we op een kleine binnenplaats een nieuw volume ontworpen, dat een aantal grotere ruimtes aan het gebouw toevoegt.

Helemaal geconstrueerd in hout, duurzaam én goed te bouwen op de kleine bouwplaats. De gevel wordt van een mooi warm roodbruin gekleurd zink, dat prachtig past bij het bestaande gebouw, mooi veroudert, geen onderhoud vraagt en laat zien dat het om een nieuwe aanbouw gaat. Op één plek aan het Prinsenhof sluit het nieuwe zinken volume aan op de monumentale gevel en is er een kleine verwijzing naar wat er aan de achterzijde gebeurt.”

HERKENBARE TRANSITIE

Nataly verder: “Je komt straks binnen in de centrale hal van het symmetrische gebouw uit 1863. Door de wanden rondom en een zware monumentale bordestrap, oogde deze ruimte erg gesloten en weinig uitnodigend. Door deze ruimte aan één zijde te openen, maken we de verbinding met de nieuwbouw aan de achterzijde en met de kantoren van de medewerkers aan deze kant van de school. Een fantastische trap, in een lichte ruimte door een groot daklicht, verbindt de verdiepingvloeren van de nieuwbouw met een eigen verdiepingshoogte met het bestaande gebouw en is daarmee ook een herkenbare transitie van oud naar nieuw, van vroeger naar nu. Het bestaande interieur is rijk, met getoogde deuren, ▶

Hoofdgebouw
J.E. Van den Arend 1863

Uitbreiding
1880

Buysvleugel
J.W.E. Buys 1924

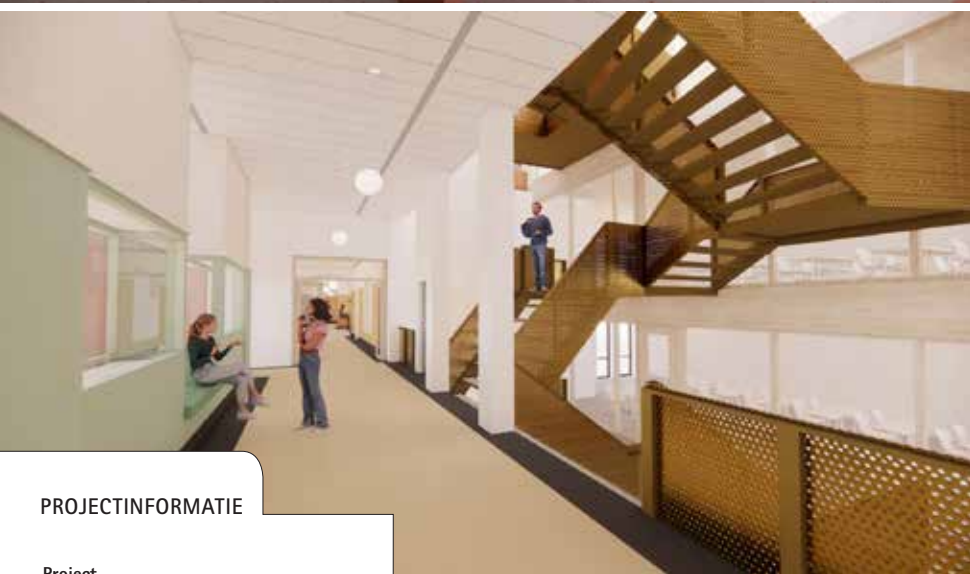
Uitbreiding sloop
1880-1977

Bestaand
Diverse architecten

Uitbreiding
Brique architecten 2022

“Wij hebben ervaring met het liefdevol renoveren en verduurzamen van monumentale schoolgebouwen”

opgenomen. De installaties zijn geheel vernieuwd en in het monumentale pand is een centrale luchtbehandelingsinstallatie ingepast waarmee het binnenklimaat ten aanzien van de ventilatie voldoet aan Frisse Scholen Klasse B. Al deze ingrepen zijn met respect voor de monumentale waarde zoveel mogelijk uit het zicht ingepast. De uitbreiding is geheel opgetrokken uit houten onderdelen en afgewerkt met een zinken bekleding. Het is mooi te zien hoe de partners samenwerken om een nieuwe inspirerende en duurzame leeromgeving voor de leerlingen en docenten van het ‘Stedelijk’ te maken.”

PROJECTINFORMATIE

Project

Renovatie en vernieuwbouw Stedelijk
Gymnasium Haarlem

Opdrachtgever

Stichting OSZG i.s.m. de gemeente Haarlem

Projectmanagement

BOAadvies

Architect

Brique architecten

Installatieadvies

BBP advies

Omvang

Renovatie 3.250 m², uitbreiding. 460 m²

Ingebruikname

November 2023

glas-in-lood, natuursteen en granito vloeren. Wij sluiten hierop aan door het toevoegen van een warm kleurenpalet en mooie materialen. Nieuwe grote ramen brengen daglicht in de gangen en openen de voorheen gesloten klaslokalen. Maatwerk meubilair en stijlvol los meubilair maken het beeld compleet.”

MONUMENTALE WAARDE

Jelle: “Deze renovatie, verduurzaming en uitbreiding wordt in bouwteamverband uitgevoerd. De renovatie wordt ook gebruikt om het gebouw weer te laten voldoen aan de huidige technische eisen. We gaan het gebouw sterk verduurzamen en de isolatie wordt verbeterd door het plaatsen van voorzetwanden en dubbele beglazing. Er is nog wel een piek gasgestookte ketel in het ontwerp

VERSCHILLENDE LEER- EN WERKVORMEN

Nataly tenslotte: “De uitdaging is om in zo’n monumentaal gebouw het Gymnasium van de 21e eeuw vorm te geven. We maken in de school plek voor verschillende leervormen; bijvoorbeeld een grote multifunctionele ruimte voor drama of als collegezaal, leerling-werkplekken voor projectmatig werken en een multimedia-ruimte om video’s op te nemen en beeldmateriaal te verwerken. Ook buiten de leslokalen komen meer plekken om individueel of in groepjes zelfstandig te studeren. Voor de medewerkers komen er meer werkplekken en prettige vergaderruimten. Het gebouw bereidt zo de leerlingen voor op het vervolgonderwijs op de universiteit of het HBO.”

► Kijk voor meer informatie op www.boa-advies.nl.

Voor het renoveren en verduurzamen van monumentale schoolgebouwen neemt u contact op met René van der Willigen: r.vanderwilligen@boa-advies.nl.